

Aan
de gemeenteraad

Datum 21 februari 2023
Zaaknummer 2023-0025798
Betreft Uitvoeringskrediet Opgave Groen-Blauwe Stad

Vergadering van
Portefeuillehouder: Rik van der Linden
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven - Groen-Blauwe Stad
Auteur: Dana Huibers
E-mail: dae.huibers@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

een budget beschikbaar te stellen van € 4 miljoen voor het realiseren van de opgave Groen-Blauwe Stad ten laste van de bestemmingsreserve PA 2022-2026 GroenBlauw;

de begroting dienovereenkomstig te wijzigen conform de begrotingswijziging met nummer BWN 223021.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Het besluit over de aanwending van de deelreserve Agenda Dordrecht 2030 Dordwijkzone Stadspark XXL wordt genomen door de raad op basis van (investerings)voorstellen door het college. Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van de activiteiten.

Wat is het doel?

In de programmabegroting 2023 zijn er verschillende reserves voortvloeiend uit het politiek akkoord aangemaakt. Daarbij is ook een doel van de reserve meegegeven. Het doel van de reserve PA 2022-2026 GroenBlauw is dat de middelen in de bestemmingsreserve groenblauw zijn bedoeld voor projecten en maatregelen genomen door de opgave groenblauw, om Dordrecht groener en klimaatbestendiger te maken door onder andere het aanleggen van groene verbindingen.

Met een uitvoeringskrediet voor de opgave Groen-Blauwe Stad, stelt uw raad ons in staat om de activiteiten vallend onder de vijf prestatielijnen van de opgave tot (verdere) uitvoering te brengen. De vijf prestatielijnen dragen bij aan:

- de ambities van het college op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en het vergroenen van stenige plekken, wijken, schoolpleinen, verbindingzones en zelf- en samenredzaamheid op gebied van klimaatadaptatie;
- het stimuleren van spelen, bewegen en ontmoeten in het groen, zodat de gezondheid en het leefplezier van de Dordtenaren worden bevorderd;
- de realisatie van de Groeiagenda 2030 (Binnenstad, Spoorzone (Maasterras als schuillocatie), Stadspark XXL, Visie de Staart en Programma natuur en recreatie op de Staart);
- onderdeel van de versnelde gang naar klimaatneutraliteit (2040).

De vijf prestatielijnen van de opgave Groen-Blauwe Stad zijn:

Lijn 1: Beleidscyclus

Het uitvoeren van stresstesten wordt gedaan om de kwetsbaarheden van de stad op het gebied van klimaatadaptatie, biodiversiteit en het stimuleren van gezond bewegen in kaart te brengen. Deze stresstesten vormen de input voor risicodialogen met relevante gebiedspartners. Met deze risicodialogen wordt het bewustzijn over hoe kwetsbaar de stad is voor klimaatextremen vergroot en wordt besproken hoe deze kwetsbaarheden met concrete maatregelen te kunnen verkleinen. Ook worden de uitgevoerde maatregelen en doorlopen processen gemonitord om te zien of deze wel het gewenste resultaat opleveren tegen acceptabele kosten.

De subdoelen vanuit de ambitie 'Groenblauw Eiland van Dordrecht' staan in de Omgevingsvisie verankerd. Deze subdoelen staan nader uitgewerkt onder de noemer 'groenblauw programma' en vertaald in concrete acties, zoals een beleidsmatige aanpak biodiversiteit. Een juridische regel wordt opgesteld om de subdoelen te laten doorklinken bij ontwikkelingen in de stad.

Lijn 2: MOP (Meerjaren Onderhoudsprogramma) & Buurtaanpak

Meekoppelkansen benutten: naast stimuleren klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezond bewegen wordt getracht gelijk de mobiliteitstransitie en energietransitie mee te nemen. Naast al deze ambities worden bij de MOP projecten met een integrale herinrichting van de straat ook gewerkt met de Dordtse buurtaanpak (waarbij ook het sociaal domein wordt betrokken).

Lijn 3: Stimuleren en faciliteren

Het stimuleren en faciliteren van particulieren en semipublieke organisaties bij het klimaatbestendig en/of vergroenen van hun terreinen. Het gaat dan met name om: particuliere tuinen, schoolpleinen, woningbouwcorporatie terreinen en bedrijventerreinen.

Lijn 4: Kennisondersteuning ontwikkelgebieden

De opgave Groen-Blauwe Stad ontwikkelt kennis voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Voorheen is dit gedaan voor het Stadspark XXL. Dit initiatief is nu in een fase dat de ontwikkeling af is en bevindt zich in de uitvoering. De opgave ondersteunt nu de kennis voor uitvoering en monitoring. Nieuwe ontwikkelgebieden zijn de Staart (Visie en een Programma Recreatie en Natuur), te beginnen met de Staart Oost als Groene Gezonde Stad, via de groene cirkel methode. Ook draagt de opgave Groen-Blauwe Stad bij aan het project Vergroening Binnenstad.

Lijn 5: Voorbereiden op calamiteiten

Vanuit Dordts perspectief en het oogpunt van de opgave Groen-Blauwe Stad ligt de focus op het informeren van, het creëren van bewustzijn bij en bieden van handelingsperspectief aan Dordtenaren rondom de gevolgen van klimaatverandering: droogte, hitte, overstroming, en wateroverlast. Er wordt ook gewerkt aan het realiseren van schuillocaties bij een dreigende overstroming. Bijvoorbeeld met het Maasterras als schuillocatie.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Het gevraagde uitvoeringskrediet is – naast genoemde prestatielijnen – nodig voor diverse subsidie-projecten die over meerdere jaren lopen. Voor het aantrekken van deze subsidies (uit Europa, nationaal en regionaal) is een garantstelling van het eigen budget nodig over de looptijd van een project. Gezien dit feit is nu nodig om in een keer het hele uitvoeringskrediet van € 4 miljoen aan te vragen.

Er zijn reeds diverse subsidies uit Europa en nationaal toegekend voor de activiteiten van de opgave Groen-Blauwe Stad, en er zijn subsidieaanvragen in voorbereiding. Dit betreft:

Subsidieprojecten voor kennis / agenda zettend

Reeds toegekend zijn:

- NWA project BENIGN (BluE and greeN Infrastructure desiGned to beat the urbaN heat): 'blauwe en groene infrastructuur' in de bebouwde gebieden voor gezonde leefomstandigheden. Dordrecht is een case met het Stadspark XXL en Staart Oost. Geen budget, maar kennis voor de cases Stadspark XXL en Staart Oost d.m.v. bijvoorbeeld monitoren van gezondheid van bewoners).
- NWA project RED&BLUE (Real Estate Development and Building in Low Urban Environment) In dit project werken onderzoeksinstituten, overheden en marktpartijen samen om de risico's van klimaatverandering te onderzoeken voor het wonen en het vastgoed in lager

gelegen stedelijke gebieden. Dordrecht is een case met het Maasterras en de 19^e Eeuwse Schil. (Geen budget, maar kennis).

- Vliegende Brigade, provincie Zuid-Holland: Onderzoek naar de mogelijke eisen en de ruimtelijke inpassing van een shelter functie (schuillocatie bij een dreigende overstroming) maakt het mogelijk om de kansen mee te nemen in het masterplan voor het Maasterras. Resultaat zijn 3 ruimtelijke ontwerp scenario's met inhoudelijke onderbouwing voor het Maasterras. (Budget: € 180.000,- waarvan vanuit de provincie Zuid-Holland € 150.000,-, waarbij Dordrecht € 30.000,- financiert.)

Subsidieprojecten voor beleidsvernieuwing

Reeds toegekend zijn:

- EU Interreg North Sea Region project Biodiverse Cities (biodiversiteit) (kennis en beleid): Dordrecht Lead Partner: versnellen van maatregelen voor biodiversiteit, op weg naar een natuurinclusieve samenleving. Budget: € 700.000,-, waarvan subsidie EU € 420.000,- en vanuit Dordrecht € 280.000,- (via ureninzet).

In aanvraag zijn:

- EU Interreg North West Europe project GreenDense: Dordrecht Lead Partner: groen in dicht bebouwde bestaande stad (ingediend voor 1^e fase (bijgoedkeuring nog 2^e fase).
- EU Interreg NorthSea Region project ResiRiver (Resilient Rivers): Dordrecht is partner. Budget € 120.000,- subsidie vanuit EU voor uitvoering in de case Rivier als Getijdenpark/Wantij. Ingediend voor 2^e fase (laatste fase).
- Interreg North Sea Region project FIER: (1^e fase ingediend bij goedkeuring nog 2^e fase (laatste fase)). Dordrecht is partner. Thema waterveiligheid: budget voor evacuatieplan, risicocampagne en communicatie (budget nog niet opgenomen in aanvraag).

Subsidieprojecten voor praktische innovatie bij uitvoering (pilots)

Reeds toegekend zijn:

- EU LIFE IP NAS: versnellen uitvoering klimaatadaptatiemaatregelen Nederland. Case Dordrecht: Openbare ruimte Spuiboulevard. Budget: € 775.000,- waarvan subsidie vanuit de EU € 465.000,- met co-cofinanciering vanuit Dordrecht door € 310.000,- (onderdeel van Spuiboulevard).
- EU Life Critical: Dordrecht Lead Partner: dit project pakt de problemen aan die oude stadswijken ervaren als gevolg van de klimaatverandering. Het gebruikt de mogelijkheden van parken in de buurt (Wielwijkpark). Budget: € 2.203.000,-, waarvan subsidie vanuit EU LIFE € 1.211.650,- en cofinanciering vanuit Dordrecht € 991.350,- (onderdeel van Dordt West Wielwijk).

In aanvraag zijn:

- Nationaal Groeifonds aanvraag: NL2021 het groene verdienvermogen. Case Dordrecht: Getijdenpark Wantij. Budget € 3.700.000,- waarvan subsidie vanuit Groeifonds € 2.500.000,- miljoenen cofinanciering € 1.200.000,-.
- Nationaal Groeifonds Rethink the Delta, Maasterras als schuillocatie gebied. Budget € 500.000,- waarvan subsidie € 200.000,- en cofinanciering vanuit gemeente € 300.000,- (onderdeel van Maasterras/Spoorzone).

De tot nu lopende subsidies geven een totaal van **€ 4.946.650,-** (waarvan **al toegekend: € 2.246.650,-**) aan extra financiële ruimte om de doelstellingen van het college te halen. Tot nu toe is er alleen voor de groeifondsaanvraag NL2120 cofinanciering nodig van € 1.200.000,-, maar daarvoor kunnen we een deel van de EU subsidies inzetten, plus dat er kansen zijn om in het gebied werk met werk te maken. In het bestedingsplan overzicht (bijlage 1) is te zien dat we in de jaren 2024 t/m 2026 hier in lijn 4 budget voor hebben gereserveerd. Voor de andere subsidieaanvragen is onze co-financiering de inzet van uren die we toch al maken (bijvoorbeeld bij project Biodiverse Cities) of investeringen die toch al gemaakt worden (voorbeelden in Wielwijk en Spuiboulevard).

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

De opgave werkt veel met subsidieprojecten. Deze sluiten inhoudelijk aan bij de prioriteiten van het Politiek Akkoord 2023 – 2026, maar hebben ook een eigen logica. Gezien de belangrijke onderzoek en innovatie component in het merendeel van deze projecten zijn de resultaten niet altijd op voorhand te concretiseren.

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

Per prestatielijn zijn de doelen en activiteiten afgestemd met de relevante (samenwerkings)partners en eigen collega's. Partners zijn voornamelijk andere overheden en kennisinstellingen, maar ook belangengroepen uit de stad (bijv. via de werkgroep biodiversiteit). Met de uitkomsten van dit participatieproces is een opgaveplan Groen-Blauwe Stad 2023-2026 opgesteld.

Tijdens de uitvoering van dit plan zullen we conform participatie beleid in overleg blijven treden met belanghebbenden. Het doel en de wijze van samenwerking verschilt per type project – als volgt:

De opgave Groen-Blauwe Stad werkt agenda zettend als het gaat om de Staart, het Stadspark XXL, het Maasterras (als schuillocatie bij een overstroming) en de kuilenproblematiek. Daarnaast ontwikkelt de opgave kennis over klimaatadaptatie, biodiversiteit en het stimuleren van bewegen. Vanuit de inhoud wordt bijgedragen aan nieuwe en lopende gebiedsontwikkelingen, zoals het Stadspark XXL, de Staart (als potentieel ontwikkelgebied met de 'Visie de Staart' in de Omgevingsvisie 2.0) en het Maasterras (als schuilgebied analoog aan het idee van de Staart als grootschalige schuillocatie). In het NWA project RED&BLUE wordt bijvoorbeeld kennis ontwikkeld m.b.t. de kuilenproblematiek en het Maasterras. Deze kennis bouwt voort op de inzichten vanuit het Vliegende Brigade (subsidie)project over het inrichten van het Maasterras als grootschalige schuillocatie en sluit aan op de Groeifonds aanvraag Rethink the Delta.

Beleidsvernieuwing loopt via de EU Interreg projecten, de Citydeals Openbare Ruimte en Ruimte voor Lopen, het KANS Netwerk en het Topsector Water project Succesvol Implementeren Groene Stadsontwikkeling (SIGS). Hierbinnen leert de gemeente van andere overheden en organisaties over (vernieuwend) beleid. Op basis van deze inzichten wordt passend beleid gemaakt voor Dordrecht. Daarnaast dragen ook de twee NWA projecten bij aan beleidsvernieuwing.

De opgave Groen-Blauwe Stad draagt ook bij aan praktische innovatie bij uitvoering: beheer en onderhoud van groen en riolering. Hierin wordt samengewerkt met collega's uit de vakteams die het uitvoerende werk zelf doen. Hiervoor lopen de twee LIFE subsidieprojecten in Wielwijk en Spuiboulevard.

Een lerende organisatie heeft baat bij deze aanpak. Het levert een bijdrage aan het continu leren van de vakteams en het innoveren van de organisatie. Het opgaveteam Groen-Blauwe Stad neemt niet overal zelf in deel, maar neemt de collega's uit de organisatie mee in de werkwijze.

Hoe wordt dit betaald?

Voor het realiseren van de opgave Groen-Blauwe Stad vragen we een onttrekking uit deelreserve Agenda Dordrecht 2030 Dordwijkzone Stadspark XXL ter hoogte van € 4 miljoen. De totale kosten voor de vier prestatielijnen van de opgave Groen-Blauwe Stad samen zijn geraamd op € 1.125.000,- voor het jaar 2023 (zie bijlage 1 met de bestedingsplan voor ook de jaren 2024 tot en met 2026). Onderstaande tabel geeft een specificatie van de kosten per lijn. Deze kosten worden gedekt door de gemeente zelf en komen deels uit subsidies.

Lijnen van de opgave Groen-Blauwe Stad	Begroting 2023
Lijn 1 Beleidscyclus	275k Euro
Lijn 2 MOP & Buurtaanpak	400k Euro
Lijn 3 Stimuleren en faciliteren	100k Euro
Lijn 4 Kennisondersteuning ontwikkelgebieden	220k Euro
Lijn 5 Voorbereiden op calamiteiten	55k Euro

Samenwerkingsverbanden	75k Euro
	1.125k Euro (totaal)

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Met dit uitvoeringskrediet kan de realisatie van het Opgaveplan Groen-Blauwe Stad 2022-2026 worden opgepakt en tot verdere uitvoering worden gebracht. Het budget voor vier jaar stelt ons ook in de gelegenheid om subsidies aan te vragen. De voortgang van het plan zal door middel van het presenteren van midterm-resultaten en het uitbrengen van een midterm-magazine aan de raad worden aangeboden.

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

burgemeester

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 21 februari 2023 inzake Uitvoeringskrediet Opgave Groen-Blauwe Stad;

b e s l u i t :

een budget beschikbaar te stellen van € 4 miljoen voor het realiseren van de opgave Groen-Blauwe Stad ten laste van de bestemmingsreserve PA 2022-2026 GroenBlauw;

de begroting dienovereenkomstig te wijzigen conform de begrotingswijziging met nummer BWN 223021.

Aldus besloten in de vergadering van